

Megjelenik a lap **Temesvárott** minden kedden.

Előfizetési díj akár helyben, akár postai szétküldéssel:

Egész évre 6 ft. pp. = 6 f. 30 kr. ujp.

Fél évre 3 ft. pp. = 3 f. 15 kr. ujp.

A helybeli előfizetők a lap házhozhozordásáért rendelést tehetnek a lap kiadó hivatalában.

Szerkesztői iroda: belváros, bécsi utca 68. szám, első emelet.

DELEJTÜ.

A tudomány, anyagi érdekek és szépirodalom közlönye.

Jelige: Csak az a nemzet vész el, mely önmagát elhagyja.

Előfizetheti helyben a szerkesztőségnél, vagy a helybeli könyvkereskedésekben; vidéken minden cs. kir. postahivatalnál szerkesztőséghez utasítandó bérmentes levelekben.

Hirdetések minden közhasználatban lévő nyelven fölvételnek. A beigtatásért minden három hasábos egyes sorért 4 p. vagy 7 uj krajcárnyi díjszámitatik.

Kiadó hivatal: belváros, bécsi utca Uhrmann Márton műkereskedésében.

Kedd, május 15. 1860.

20. szám.

Harmadik évi folyam.

A BÁNSÁG NÉPEI.

II.

A krassovánok.

A bánági bányavárosoktól körülvéve a krassói bércek rengeteiben terül el hét község, melyeket exotikus nép lakja, férfaiiban hasonló a havasi oláhokhoz, nőiben ösei — Bulgária lakóihoz. Temesvárott hosszú ingük, térdig érő szürszoknyájuk és legkivált sisak alakú v eres fejkötőikről ismeretesek; nyelvek szerb és bolgár-oláhhallal vegyült keverék: ezek a krassovánok. E nép nevezetét veszi föllakhelyétől Krassovától. Egy régi hitelt érdemlő kronika e nép- és lakhelyéről ezeket jegyzi fel:

„Krassó nevezetét veszi a Karas folyótól, mely a közel fekvő hegyekből ered, s bérce- és völgyön keresztül nagy morajjal tova fut. E hely roppant hegyek katlanában fekszik. Napkeletnek egy meredek sziklacsucson a Karas partján őskorú várnak rommaradványai hevernek, háttérben kékellik az óriási bérce Krassó havasa a „Muntye Seminik.“ Az érintett romoktól délre őserdők és sziklás ösvényen keresztül törtetve elbájoló ligetbe érünk, három oldalról meredek kopár szirtek mint gigasi gulák emelkednek fel a felhők régióiba, e sziklatömegek lábait s derekát terebélyes dió-, vadalma-, körte- és cseresznyefák vegyest az ezüstös galyu szomoru nyirrel borítják el, köztük mint meg annyi királyok nyulnak fel a százados fenyvek sötétzöld koronáikkal. A fák gyökerei mint mohos kígyók fonyodnak a kiálló szirtek körül. Itt-ott menykő vagy szélvészujtotta törzsek nyujtódznak a mohvegyült pázsiton, s kiszáradt ágainak leveleit az örökzöld pótolja. A szirtekről mint Niagara zuhatagja kicsinyben tajtékszik iszonyu morajjal le a mélységbe a Karas vize, s távolabb andalító csörgéssel mint óriási vízkigyó suhan mindig tovább s tovább a keskeny nyílás fenekén, s ha a nap délnek idején habjaiban fürösztli sugarait, gyönyörű piros-petyes pisztrángok játszadoznak a víznek tükörén. Innen nem messzire van egy bámulandó nagyságu s több ezer embert magában foglalható barlang, hova az utolsó török háborúkor egész Krassova lakói menekülének. Gyönyörű s különféle tárgyakat ábrázoló cseppkövek láthatók itt. Fáklyafénynél mint roppant kristálypalota tündöklük. E vidék őserdői és rengeteg bércei azt gyaníttatják: mikép

ez hajdanta vadak lakhelye volt; míg végre a harcok vérengző moraja embereket üzött e borzasztóan szép vidékre. És mióta emberek lakják és mivelik, legnagyobb része szép gyümölcskertté varázsoltatott. Ki nem ismerné a jó zamatu masanckit és azokat az édes császárkörtéket, melyeket szekerenként hord szét e vidék lakója?

Földe kavicsos és sziklás levén, kukuricán kívül más gabonát ritkán terem, ezt is nem egyszer vagy a tavaszi vagy az őszi dér lefözi. Legelője szép és elég-séges van. Méhek tartására is igen kedvező e vidék. Szőlő csak néhány uri kertekben található. A lakosok vagyona főrészt a szilvások teszik, az ezekből főzött pálinka kereskedésük főcikke. Többnyire fával és mész-szel is kereskednek.

E nép, hogy Bolgárországból eredett és igazi bolgárok, kétségen tul vagyton. Ugyanis: 1366-ik év körül — így szól a kronika — V-ik Orban pápa alatt, mikor Lajos király Bolgárországot meghódította, keresztényi buzgalomtól lelkesítve és Peregrin akkoriban boszniai püspöktől biztatva minorita atyákat küldött oda, hogy a népet a keresztény hitre térítsék*), kik 30 nap alatt 200ezernél többet térítették a katolikus hitre. Azonban 1393-ik év körül Bolgárország ismét török kézre kerülván, a megtért bolgárok a mozlimok üldözéseit kikerülendő, családostul a magyarok földére menekülének. A magyar király ismervén harcias jellemüket, Lippa, Lugos, Rékás, Karansebes, mint akkoriban végvidéki helyekre határörökül telepíté őket.

Beköszöntött a mohácsi vérnapi s a Bánáság Magyarország nagy részével török kézre került, és a bolgár végvidékiek részint elvérzettek a csatamezőn, részint hazánk boldogabb vidékein kerestek menedéket, a hátramaradt rész a krassói rengetegbe vonult, s itt elvonultan a világ zajától a bércek katlanában tanyát ütöttek. Itt találjuk őket a török kiűzetése után is a szintén környékén megmaradt dákoromán néppel együtt. Nem

*) E szerint hihető, hogy sok bolgár azizlamra tért, vagy mi valószínűbb a g. n. egyesülteket téríték a buzgó atyák a romai katolika egyház aklába; mert a bolgár nemzet mint I. cikkünkben említettük Bogor királyával együtt még a IX. században tért a keresztény hitre, egyik része a romai, másik a görög egyházhoz szegődván.

csoda tehát, hogy e hajdan oly dicső vitéz nép annyira elbárdolatlanodott.

Ekkor jött közébök Levinics jezsuita atya s a hit és erkölcsben annyira elfajult népet a keresztény tanokra oktató, s utódai híven fáradozának az ur elvadult szőlejében, miglen a nevezett rend eltöröltetvén 1741-ben bolgártartományi sz. ferenciek vették át a lelki kormányzást. 1785-óta világi papok négy plébános és egy segéd működnek közöttük.

Megrögzött szokásaihoz annyira ragaszkodik, hogy a köztük divatozó babonaságot századon át ernyedetlen szorgalom sem képes kiirtani.

Költészete nincs; zenéje oláhos, tánca ide-oda tipog-topogós. Halottjait ordítva siratja. Ha valakinek halálát közel lenni vélik, tetőtől talpig felöltöztetik, melléje helyezik vándorbotját és egy darab pénzt utra-valóul, tüzet élesztenek és lábaival a mellé fektetik.

Lakása nyomorult faviskó, az is ronda. Az anyaföld mindene. Ritka ház, hol padokat vagy asztalt találhatsz. Boldogsága, mindene a pénz. Kereskedői tulajdonokban még a zsidót is meghaladja, és innen van az, hogy legalább akkoriban, mikor közöttük tartózkodtam, az egész kerületben egy zsidó sem tartózkodott. Alattomos és hunyázkodó mint minden elbutított nép. Az iskolától irtozik. Nem régiben említés tétel a tanítók fizetése javításától, az érdemes bíró uram oda nyilatkozott: mikép N. tanító fizetését nem bánja, ha javítják, de X. tanítóé maradjon a mint volt, mert ez nagyon tanítja a gyermekeket, és félo, hogy megőrülnek a sok tanulástól.

Fájt a szívem látván e népet s felsohajté: Istenem ennyire sülyedhet az egykor dicső vitéz nép!

Vissza-vissza vágytam hazám szép rónáira, hol szebb a délibáb ámitó játéka mint e vadregényes tájnak minden ékessége. Szabadabban ver ott a magyar szív, a szem messze messze elnézhet, a nép ott dicsőbb de hogy boldogabb-e? . . .

Berecz Imre.

U t i t á r c a .

(Folytatás.)

Már erre a hűnebek — nálunk szelindekek — gyakoribb jelenségek, egyet kurjant az utasra, azzal odább állit. Jobbra maradnak: Sz. Mihályfalva 700, Kövend 1005, Bágyon 1456 lakókkal, ezek falvak; aztán Torockó m. város 1788 lakókkal, nevezetes vasbányákkal s meglepő kilátással az iszonyu hegyekre, melyeknek egyik festői oldalán ma is látszanak romjai bizonyos váromladéknak: balra marad Gyéres 464 lakókkal. Aranyos Lóna 1008 lak., Harasztos 1323 lakókkal, a sokszor magasztalt Gerend 1101 lak., és Vajdaszeg 479 lakókkal. A balra maradt helységek Aranyos jobb oldalára esnek, mely kitárult karként övezi át őket, amazok majdnem mind a torockói hegyoldalakra esnek. Ezek tehát völ-

gyi, amazok hegyi vidékek. Székelykocsárd Aranyos partjára esik, és számít 1095 lakosokat, innét balra kanyarodva érünk a szomorú sorsra jutott Fel-Vincre.

Fel-Vinc m. város. Hajdan a székely aranyos-zék főhelye, számít 1150 lakosokat, most romjaiból emelkedő szomorúan csendes városka. A romban heverő házak, a csonka falak, az elpusztult épületek most is szomorúan emlékeztetnek az oláh pusztítási dühre, még a városon kívül esett csárdák is elpusztitvák; most békesen haladnak egymás mellett az uton magyar és oláh! . . . A véletlen mindenütt teremt jó embereket. Utitársom P. Gy. leszállván egy két percre a kocsiról, s beugorván barátjához K. K., egyszercsak kocsinknál teremtek, s számítva nem számítva házokba édesgettek. Itt egy igen-igen barátságos fél órát töltvén, minden áron Maros-Ujvár megtekintését ajánlották; a szíves háziur K. ezalatt két kocsit fogatott, s mi minden további vonakodás nélkül felültünk.

Maros-Ujvár falu a Maros balpartján 1948 lakókkal, Ujvár-akna név alatt ismeretes, s az ország legnagyobb sóbányája. Évenként 700—800,000 mázsa kősót vágnak benne. A Maros itt igenis marós, elragadta a hidat is, s e miatt a szomszéd faluba kelle fölrándulnunk, hol kompon kelvén át, egy rövid órai gyors utazás után a hely színére jutánk. A Maros itt már nagyon haragos alakot ölt, de gyönyörű völgyet mosogat; rendetlen és futó folyása azonban iszonyu károkat okoz, magával ragadván a legtermékenyebb földrészeket.

Ered a Lóhavas nyugoti részén, magába fogadja: Nyárád, Aranyos, az egyesült Küküllő, Ompoly s Cserna vizeit, s a Tiszának siet. Erdélybeni futása 56 mértföldre terjed; közönséges szélessége, 35, M. Ujvárról 50, M. ország határánál 60—70 öl; mélysége 2, 5, 10, 15 lábíg terjed. Esése 12—15 lábíg változik egy mértföldre.

A falu a hegy oldalából kikönyöklő fensikon terül el. A helyiség magában igénytelen, de bányai nevezetessége országos hírü. Tehát ismét a föld feneketlen gyomrába, ismét aknába ereszkedtünk. Meglepő volt rám nézve, hogy itt már köntöst kelle cserélni, meglepetésemet még inkább növelte a 60—70 ölnyi mélység, a vizenyős utak, a nyirkos lépcsők, s a szakadás omlásának gátlására emelt oriási máglyaszerű építmény. Már beem vagyok, gondolám, s tovább haladánk. Midő az akna derekán Ferenckápolnába jutánk; elállt bennem a lélek, látván a szakadozó sófalakat, a nyomás által ketté vált emlékoszlopot, a düledező óltárt. Itt számot vetettem magammal s úgy indulánk alább.

Fenekre jutván elsőb is vasutra vezetének; ez 5—6 ölnyi mélységü vizen fut keresztül tutajokra fektetve. Ezen is keresztül vergődvén, a sóvágó helyre jutánk. Nehéz munka ez uraim! néma és mégis zugó a munkálat! A léghév 11 és 12° közt változik, a munkások majd félig meztelenek, mindenki magának dolgozik, részletét mindegyik külön bélyeggel látja el, s úgy ereszti az iszonyu mélységnek, hol azután osztályoztat-

nak. Mázsa számra fizettetnek, s az ügyes munkás 25—30 forintra is számolhat havonkint.

Itt már csakugyan jól esett, midőn azt emlegették, hogy málhán fogunk fölmagasztaltatni a szabad ég alá.

Málha kettő van, egyik melyen sót, másik melyen a vendégeket emelgetik; mindegyik karvastagságnyi kötéssel van ellátva, emel rendszeren 8 mázsát, mi négyen ülénk bele egyszerre. Feljutván a szabadba, beirtam az odanyújtott könyvbe nevemet, s nagyot fujtam a szabad levegőben. Itt láttam a bányaigazgatónál egy órát, mely 100 év előtt készült s fasipokból készült zenéjén 9 darabot játszik; ára 4 forint volt, — 10 év előtt.

Ismét visszatértünk Fel-Vincre, hol a barátság és szivesség-fűszerezte ebéd után megtekintvén a már készülőfélben levő szép, emeletes és igen jó helyre épített községházát, megmeg kocsiúra ültünk s Enyednek séténk.

Nagy-Enyed gyökeres magyar mváros, számít 3073 lakost, van benne kerületi törvényszék és adóhivatal; kivéve mintegy 600 katolikust, kik a helyi minorita rendűek plébániájához tartoznak, mind reformátusok; ezeknek a forradalom előtt gazdag és nagyszerű collegiumok volt itt, nevezetes pénz és kézirat-gyűjteménnyel s dúsan ellátott könyvtárral. Most csak hideg maradéka van fön mindennek; a romban heverő házak, az uratlan telkek, az égnek emelkedő fekete üszkők, az árva kémények, a csonka utcák mindannyi ujjmutatói az oláh vandalizmusnak. A kutat, hova a halottakat hányták, betemetve találtam, de minden emlékjel nélkül, a régi collegiumnak szabadon omlanak tetőtlen falai, a feldult és elrablott gyűjteményeknek ereklyéit vagy jó emberek szerezték meg és adták vissza, vagy maga a collegium váltja meg. Régi dicsősége messze homályba borult. Még most is van egy utcája, mely majdnem teljesen romokban hever. Népe ügyes és munkás szőlő- és földműveléssel foglalkozik, vidéke kies, levegője egészséges, utcái meglehetősen rendezettek, épületei közt több emeletes szemléhető, de a romok között több emeletes épület is hevervén, bizton következtethetünk az iszonyu pusztításra, mely a tehetősbekeket is tönkre silányítá; lámpavilágítása ha föl nem mulja, bizonyosan vetekedik Kolosváréval; lámpái célszerűbbek és nagyobbak.

KÁROLY-FEHÉRVÁR, május 6-án 1860.

Miután utamat még tovább folytattam, mert mindig érdekesnél érdekesebb vidékek édesgettek, megfogja engedni a t. c. szerkesztőség: ha legalább még egy levéllel szaporítandom közlendői számát. A mily szomorú hatással volt reám bevonulásamkor a romok váratlan szemlélése, ép oly nehéz sőt fájdalmas vala a beszélő barátság és nyílt szivességtől elválás. S. E. a helyi praesidens ur, a mi csak magyar lélektől kitelik, a jószivűség minden nemével dúsan özönlött el; szinte vérzett a kebel, midőn ily nemeslelkű emberektől kelle megválnunk, vissza-vissza pillantánk, s úgy bucsuzgattánk el.

Leereszkedvén az enyedi halomról, meglepő festői

látmány nyílt meg szemünk előtt. A sima és egyenes ut mint futó szalag vonult előttünk, jobbra balra dús legelők és földek, a széleken pedig szeliden emelkedő halmok állanak őrt; mint midőn az édes apa mosolygó arc, és kitárult karral fogadja gyermekeit: ép oly panoramai alakban játszott előttünk az eddig nem látott vidék.

Utassal egész idáig igen kevéssel találkoztam, az utak mellett pedig fákat éppen sehol sem láttam, szinte jól esett a szemnek itt már egy pár fűzfát szemlélni. A Maros ezen völgyben is romboló kanyarulatokban hömpölyög, bizonyára több kárt hordva mint örömet vagy hasznot osztva. Már erre csoportokban lehet látni a tutajokat; csónak, ladik, bárka, apróbb hajók itt már bátran szeldelik a dacos hullámokat; de annál fájdalmasabb aztán szemlélni a termékeny partokat, melyek oly lealázottan hullanak a zugó mederbe.

Mintegy fél állomásra hagytuk hátra Miriszlót, hol 1600-ban Basta György a török által vajdának nevezett Mihályt leverte, s az ország elhagyására kényszerítette. Miriszló oláh falu 533 lakossal; balra maradt Csombord 595 lakossal, jobbra Diód-Váralya 1326 lakossal; a postaállomás Tövis; már ez ismét magyar mváros, számlál 1744 lakost, van kerületi törvényszéke és adóhivatala; innét nyugotra igen szépen látszanak a meszes hegyek, melyek között legfeltünőbb Piatra Csáki — Djalu Csetji — festői szépségével, s jelentékeny magasságával; emelkedése 3835. 9.; keleti része szőlőhalmokkal kedveskedik s jó bort terem, Marosra könyöklő hegyalja pedig ritka termékenységet tanusít; így van egybehalmozva benne nagyság szépség és hasznosság.

Innét nagyon hallgatag az ut egész A. Gáldig, ez ismét falu, számít 977 lakost; ettől jobbra marad Krakkó falu 1128 lakossal, az ut mellé Vajasd m. város 686 lakossal; a nép szőlő és földműveléssel foglalkozik.

Sok falut, pusztát és mezőt említhetnék még föl Fehérvárig, tán jobb lesz, ha lelkem szorult érzelmeinek is engedek nyílást, keblemben keményen lüktet a vér, pillantsunk kissé a multba.

Utamnak jobbra terült a Keresztes-Mező; adoma szerint itt verte le Traján Decebalt, s itt ereszkedett volna le a kétségbe esett hős kardjába, hogy ellene ne kizozhassa; egyébiránt ez adomát több helyről említven, ha itt a nagyszerű csata és halálozás nyomára nem bukkanunk, meg nem ütközhetünk; de könyvolult szemembe, midőn balra pillanték, s mondák: az ott Sz. Imre! — Maros-Sz.-Imre 431 lakossal.

Azonnal nagy Hunyadi János és Kemény Simon jutottak eszembe, s midőn tovább elemzém az eseményt, az 1442-ki dicsőségteljes harcév! 1441-ben Szendrőig verte Hunyadi az ozmant, Mezet bég ezért véres bosszút akarván állani, a rákövetkezett évben egész europai lovasságát Erdély ellen fordítá. Ép akkor akart kissé K. Fejérvárott — akkor Gyula-Fehérvár volt — megpihenni, midőn a nevezett bég a havasalföldről Erdélybe tört. Ezen vakmerő annyira merész-

kedett, hogy még a győzhetlen orosz lány sásfészke előtt is bátor volt elvonulni, a lakosságot ezenként rabszjira fűzni és uton útfélen mindent dulni, égetni, kizsákmányolni! A pusztítást a várból Hunyadi saját szemével látta.

Ez idétt Lépes György volt erdélyi püspök; hamar végezett a két hőslélekületű férfit, Hunyadi parancsokat menesztett rögtön szét, de míg hadai egybe gyűlendének, látva az iszonyu rombolást, jónak látta a csekély őrhaddal is utba állani. A püspök is vele ment. Sz. Imre nevű falunál találkoztak, s a nagy terjű sikon az ozman által csakhamar körül is fogatnak; a maroknyi csapat megfutamodik, Hunyadi szerencsésen menekül, a püspök a tar által összevagdaltatik.

(Vége köv.)

Endreffy.

Régi levéltárca.

(Közli Knauz Nándor.)

II.

Prudentes ac Circumspecti viri domini, Amici et Vicini honorandi.

Salutem et omnia foelicia praecamur. Czudalkozunk kegyelmedteken, ertven kegyelmedtek hoga Morvaban az kozakok be wtöttek es fölötte nagi karokat chielekeznek, minekünk chiak hirünkke sem atta; Hoga penigh kegyelmedtekenjs valami zerenczietlensegh ne essek, Intiük kegyelmedtekett hoga kegyelmedtek vigiazasban legien, ha azt akaria kegyelmedtek hoga kegyelmedtekhez vigiazokot es örizökött ne kwldgiünk. Isten tarchia megh kegyelmedtekett io egesseghben. Datum ex Arco Sempththe die 13. February Anno 1620.

Prudentum ac Circumspectarum Dominationum Vestrarum

Amicus et Vicinus benevolus

Comes Stanislaus Thurzo.

P. S. Kegyelmeteknek kyme legienek mynden fele es ha valami byzoniost hoznak mynketis tudosichon kegyelmetektől yo neven veszok.

III.

Gabriel Dej gratia Regnorum Hungariae Transylvaniaeque Princeps ac Siculorum Comes etc.

Prudentes ac Circumspecti nobis syncere dilecti, Salutem et gratiam nostram. Petrasko Vaida az Romai Cziazar eo felsege szolgalttiarol el buczuuzuan, az Nemes Magyar Orzag es az mi szolgaltunkra akaruan magat adni, es haza nepet ez Orzagban tartani, mint hoga ennek elcötteis varostokban volt szokot es rendelt szallasok az Vaidaknak; Hadgiuk es parancziolliukis haza nepe tartasara oli illendeo szallast rendeluen es

mutatuan, hoga ha mikor maga ot lezenis lehessen elegedendeo szallasa, haza nepet minden bantas es bozzusagh nelkwl ot bekesegben lenni es maradni engedjettek. Secus non facturi. Datum Novizoly die 9. Augusti Anno 1620.

GABRIEL.

IV.

Gabriel DEI gratia Electus Hungariae Dalmatiae, Croatiae Sclauoniae etc. Rex; Princeps Transylvaniae et Siculorum Comes etc.

Prudentes et Circumspecti fideles nobis dilecti Salutem et gratiam nostram. Bizonioson esék értéswnkre, hogj uarostokbeli nemely emberek marhual kereskeduen oda Moruara es Austriakra, kiben mw is ellent semmit nem tartunk; czioda modnelkwl valo hamis gonoz hireket hordoznak az taborokban; Melliet mi lenni nem akaruan; Hadgiuk s parancziolliuk, az ollian kereskedeo uarostokbeli embereket megh fenyczjetek es az hir hordozastol el tilcziatok; ne bezellienek eök se iot se gonozt, nem eö gongiok az, eök iarianak eleötteök ualo maguk hiuatalliokban kereskedesekben; Mert ualakit ez uthan effele hir hordozasban deprehendaltathunk, altalamfoghua senkinek bwntetetlen el nem szenuedgiük. Secus non facturi. Datum in Arce Nostra Ersekujuar, die 7. Sempتمبر. Anno 1620.

GABRIEL.

Levelezések.

Módos, május 5-én. Midön igénytelen soraim számára tisztelt szerkesztő urtól lapjának hasábjain egy kis helyet kérnék; szavakat nem a fájdalomnak — mely kebleinket a nagy Széchenyi ravatala mellett eltölti — akarok adni; mert a nagy fájdalmat ép úgy mint a nagy örömet csak érezni, de leirni nem lehet, — de tanuságát akarom adni, miszerint az elszakadt gyermek fájdalma nem kisebb mint az atyja hantjánál magát kisírható gyermeké.

E hazában alig van város, alig vidék, — s mondhatni egyház, hol ne rebegtek volna forró imát gróf Széchenyiért! miért ne temők azt mi is? midön erre nem a jó példa — melyet követni soha sem szégyen, — de szívünk, lelkünk sugallata buzdit; bár nem adhatánk az ünnepélynek oly külső színt, mint sok más helyeken s városokon, de szívünkben annál mélyebb volt a gyász, s tehetségünkhez mindent elkövettünk, hogy szívből jövő imánk s a belső gyász külsőleg is méltó legyen az elhunyt férfit nagy szelleméhez, — s nem mondja-e a költő: „mindegy az áldozat, legyen kicsiny, legyen nagy, ha mindene az áldozónak.”

Gróf Széchenyiért a gyászmisét kised városunkban ma tartottuk meg, és pedig nem csak a romkath., de a g. n. e. szerb egyházban is, egy napon együtt egyszerre közös imánkat egyesítve

rebegettünk áldást az elhunyt poraira. Dacára az esős időnek, mely egyébaránt a komor hangulathoz tán illet is, mindkét templom helybeli és vidéki hívők által nem csak megtelt, hanem betű szerinti értelemben tömve volt.

Gróf Széchenyi meghalt! a testvérek egyenetlenkedését atyai intéseivel ki elhárítani igyekezzék nincs többé, de szellemének hatását ime most érezzük halála feletti gyászolásunk alkalmával. Az atya meghalt, de az életben maradt testvérek a könyeikkel közösen öntözött sírnál kibékülnek, hisz a fájdalom közelebb hozza egymás-

hoz az embereket; s szerb testvéreink, kik annyi századokon által osztják örömeinket s bűnkát, oly készséggel vesznek részt fájdalmunkban, mely egyszersmind az övék is, hogy lehetlen a gyászoló, a szerető, a kibékülő testvért fel nem ösmerni, — ennyi részvét mesterkéltnem lehet s ennyi fájdalmat tetetni képtelenség. — Adja az ég, hogy a nagy férfiu egyesülési elvét ha életében nem lehetett, holta után valósithassuk; fáradozásait melyet az emberiség a haza s a nemzetek közös ügyében tett szebben alig hálálhatnók meg.

T Á R C A.

Egy bokor két virága.

(Történeti beszély.)

Irta Remellay Gusztáv.

(Folytatás.)

Ezt mondva a szekérhez közeledett, mellen ragadta a sisakost, jobbával pedig megnyomta a rugót, melyet meg kellett érintenie, hogy felpattanjon a sisak rostélya.

Egek, mit látok! higyjek-e szemeimnek, — kiáltott fel, — Dóra! Jolán testvére.

Dóra ájultan hanyatlott hátra.

Nincs toll, mely leírja, mily érzemények viharzottak keresztül keblén mióta fenyegetőleg kezdett beszélni a bég.

Megfoghatatlan! — kiáltott fel ez — mi vihette ezen tette e hölgyet, — mily talány, mily megfajthetetlen talány, hisz oly forró, oly gyöngéd szerelmet szinlelt iránta. S mi-kép tudta meg szívem titkát?

Néhány szempillantásig némán nézett a két ájult hölgyre.

Jusuf! — mondá azután a beduinak, ülj e szekérre s kövess. —

Te pedig, — mondá a spahik egyikének, szálj le lovadról s hajtsd haza lovaimat.

Ti, — folytatá a többi lovagokhoz fordulva, — szeke-rünket fogjátok követni, s jaj annak, a ki bár ki előtt szólani mer, arról a mit eddig látott, vagy látni fog.

A spahik mély meghajtást tőnek. Jusuf megindítá a lovakat, a bég a szekér mellett lovagolt.

A mint a vár közelébe értek, két spahit a várból hozott szekérrel arra utasította, hogy a kapun menjenek be.

Ő pedig egy lovassal a szekeret követte, mely a felső Zagyva hidon haladt által, a kis ajtó felé, mely a már általunk ismert kertbe vezetett.

Az ajtócska előtt megállítván a szekeret, karjai közét vette Jolánt s Jusuf, parancsára Dórát ölelte le a szekérről, melyet a spahira bizott, s megparancsolta neki, hogy a főkapun bemenve, még egyszer emlékeztesse pajtásait, hogy jaj annak, a ki ezen éj eseményeiről csevegni fog.

Egyik hölgy sem tudta mi történik vele, mind a kettő eszmélet nélkül volt, még akkor is midőn a kioszkba értek velük a bég s Jusuf.

Menj ki; — mondá a kioszkban Omár a beduinak, miután ez egy kerevetre tette le az ájult Dórát. Menj ki s várd ott künn további parancsomot.

A beduin eltávozott, — Omár letérdelt a kerevet

mellé, melyre Jolánt fektette, s forró csókot nyomott jobb-jára. —

Ekkor vette észre hogy magához tért Dóra.

VII.

Dóra Dóra! az egekre, mi bírhatta kegyedet ezen borsasztó tetre! — kérdé Omár, — mit vétett kegyednek ezen angyal, hogy ily szörnyü cselekedetre határozta el magát?

Dóra nem felelt, válasza csak egy tekintet volt, s nincs toll, mely képes lenne leírni, nincs művész, ki képes lenne lefesteni a kifejezést, mely ezen tekintetben feküdt.

Bosszuvágya az örvény szélére ragadta s most kétségbeesése azon elhatározásra bírta, hogy belé rohanjon.

Hirtelen kikapta Omár öve mellől handzsárát s en keblébe döfte.

Omár keze után kapott, de nem gátolhatta meg tettét, ámde e miatt még sem szurhatta oly mélyen mint különben tette volna testébe az éles fegyvert.

Jusuf! siess orvosért; — kiáltott a bég, — s iparkodott, hogy elállithassa a vér folyását.

Dóra arcán a lelki s testi fájdalom vegyes kifejezése festekezett, a seb nem volt oly mély, hogy halálát okozta volna: sőt eszméletétől sem fosztotta meg; s pedig mily jó-tétemény lett volna reá az öntudatlan helyzet; mert így a kinok egész raja gyötré szívét.

Né ápoljon Omár! — mondá alig érthető hangon, — hadja elfolyni véretem, sőt öljen meg, mert reám nézve nagy jótétemény a halál.

A mély sohaj, melylyel e szavakat mondá, nagyobbá tevén a vérfolyást, ez ereje tetemes fogyatkozását idézte elő, szemei becukódtak, arca egészen halavány lön s fejét a bég keblére támasztá.

Omár a hölgy szívébe s agyába vágyott volna látni, hogy megfejthesse, mi bírhatta e tetre Dórát.

Hogyan gyanithatta volna ő, ki oly nemesen szeretett, hogy e szörnyü tett szülő oka a szerelem volt.

Időközben érkezett az orvos s Dóra ápolásához látott, Jolant pedig, kinek arcára egy selyem kendőt dobott a bég midőn belépett az orvos, most gyöngéden átölelve a kioszk másik szobájába vitte.

Dóra tovább fél óránál feküdt eszmélet nélkül, — az orvos nagy nehezen tudta elállítani a vérfolyást, mert széles s mély volt a seb, melyet a handzsár okozott.

De a haláltól még sem félté őt Aesculap avatottja; Omár mély gondolatokba merülve, járt le s fel a szobában, — a talányt, a borsasztó talányt iparkodott megfejteni s elhatározást alapítani arra nézve, mit legyen teendő ezen iszonyatos catastrofa után.

Tehát te nem félted őt a haláltól? — kérde az orvostól.

Nem! válaszolt ez.

S e percben Dóra, ki éppen visszanyerve eszméletét, hallá az orvos szavait, hirtelen lekapta sebéről a kötést, s a kerevet támlája felé fordulván, belekapaszkodott abba.

E tette célja az volt, hogy meggátolja nehogy sebéhez férhessen az orvos, s így elfolyják annyi vére, hogy lehetlen válják életben maradása.

(Folytatatik.)

Heti szemle.

— Előterjesztés, a cs. kir. megerősítést nyert erdélyi kölcsönös jég- és tüzkármentő társulat 1859-ik évi munkálatairól 1860-ik évi április 10-én társulati elnök gróf Mikó Imre őnmiltga elnöklése alatt tartott közgyűlésén. (Kivonatban).

Társulatunk jégkármentesítési ügyletága, a két szaktaszban együtt 2029 tagot számlált 1,209,343 ft. 97 kr. biztosított érték összeggel. S midőn ezen mentesítési ág az azelőtti évihez képest 145 taggal, a biztosított érték 360,327 ft. 92 kr. lal gyarapodott, s évi bevétel az 1858-ról áthozott 17,127 ft. 79 kr. díjmaradványon és tartalék tőkén kívül 34,326 ft. 14 kr. lal és így összesen 51,453 ft. 93 kr. lal ment, mely összeg az azelőtti évit 12,473 forinttal szárnyalja túl, a károsultak száma is tulnyomó volt. 1858-ban ugyanis csak 124 tag szenvedett jégkárt 19262 ft. kártérítési összeg erejéig; most 326 tag kára, a költségek aránylagos mennyiségével együtt 35,702 ft. 72 kr. lal vett igénybe.

Vállalatunk második ága, a tüzkár elleni biztosítás folyvást nagyobb léptekkel közelg kitűzött céljához. Ezen biztosítási ág 1858-ban 5,785,903 ft. biztosított érték összeg mellett 65,746 ft. összes bevételt mutathatott fel, a közelebb elenyészett évben már a 9602 részes által biztosított érték 7,056,168 ft. 61 kr. lal rugott; s így a biztosított értékre vonatkozó együttes bevétel 70,632 ft. 64 kr. lal tesz; tehát a biztosított érték 1,270,265 ft. lal, a bevétel pedig 4886 ft. lal növekedett. Tüzkárt szenvedett 154 tag, 27-tel több mint 1858-ban, kiknek kártérítése a kezelési aránylagos költségrésszel együtt 45,791 ft. 55 kr. lal ment; mely összeg habár jóval felülhaladja az azelőtti évit, mindazáltal a jelen évre áthozott díjmaradvány és tartalék együtt 21,191 ft. 88 kr. lal gyarapodott.

A biztosítások mindkét ágában érték összeg	8,265,512 ft. 58 kr.
melyből az év végével	5,073,144 ft. 58 kr.

érőnek biztosítási tartama lejárván, áthozott az 1860-ik évre	3,192,368 ft. — kr.
---	---------------------

Azon biztosított érték összeg fedezésére összes bevétel	123,404 ft. 42 kr.
---	--------------------

melyhez még hozzá adván a részvény-tőkét helyettesítő díjpotlasi kötelezettségek értékét jégkármentési ágban	98,300 f.
tüzkármentési ágban	377,000 ft.
együtt	475,300 ft. — kr.

tett a társulat összes pénzereje	598,704 ft. 42 kr.
--	--------------------

mely az előbbi évit 88,000 forinttal haladta felül.

Igy tehát 11,631 részes által 8,285,512 ft. lal növekedett biztosított érték összeg ellenében, csaknem 600,000 ft. lal összes kezesség könnyen kiszámíthatólag tanúsítja, hogy e társulat azon egyetlen egy, melynek növekedő risicójával egyszersmind kezeskedési alapja is folytonosan terjed; s ekkép nem csak tiszta emberbarátias elvénél fogva méltó a legnagyobb pártolásra, hanem kifejleszhető erejéért is, mely a biztosított vagyon tömegben eshető legrendkívülbb elemi csapások esetére oly magas fokú biztosítékot nyújt, minőt hazánkban csak ez egyetlen társulat képes felmutatni.

Irodalom és művészet.

— Ismét szólunk azon folyóiratról, melyet soha nem szünendünk meg olvasóinknak ajánlani; értjük a Budapesti Szemlét, melynek 26. és 27. füzete jelent meg legközelebb, következő tartalommal: Irányeszmék, melyben gróf Mikó Imre vonzólag értekezik nyelv és irodalomról. — Schiller. Élet- és jellemrajz Szász Károlytól, melyben a nagy német költő szépítésre nem szoruló pályája a maga valódiságában ismertetik. — A török uralkodás Magyarországon. Itt Salamon Ferenc egy harmadik közleményben sok tanulmányról tanuskodó historiai értekezését folytatja oly időszakról, melyet noha élénk emlékezetben tartotta az irodalom, meg a közélet, lényegileg még sem ismerünk kellőleg. — A nemzetgazdasági eszmék és elméletek története. Ez Kautz Gyulának e című negyedik közleménye melyben, mint más irataiban is, azon kevés szakírók egyikeül mutatja be magát, kiket hazánk e téren mint önálló gondolkodókat tisztel. — Humboldt Sándor és művei. Első közlemény Almási Balogh Páltól. — Művészek csarnoka. Itt Rafael életrajzát nyerjük Planche után. — Fölfedezések és találmányok, Szabó Józseftől. Végre a tudományos akademia és más intézetek gyűléseinek tárgyalása. Bezárjuk jelentésünket azon hozzátevessel, hogy ha a külföld ismerne a Budapesti Szemle tartalmát, és ha a külföldet meglehetne győzni arról, hogy ezen folyóiratnak nagy olvasó közönsége van ide benn, ez kétségkívül a leghathatos eszközök egyike volna, Magyarországot tiszteltté tenni, és mivel álladalomnak elismertetni.

— Miveltségi állapotjaink egyik hiánya az, hogy nálunk ugynevezett ifjusági irodalom még nem létezik. A serdülő lelkek 7—14 éves korokban, midőn legfogékonyabbak a benyomások megtartására, idegen nevelési termékekkel tápláltattak és a mi a magyar nyelv közege által is nyújtott fiatalainknak, többnyire idegen eszmék, idegen zamat átültetésére alkalmasabb volt mint nemzeti erkölcsünk megőrzésére és tovább örökítésére. Legközelebb lapunk mellett szétküldtük az előfizetési felhívást egy Engel, Mandello és Walzel, pesti könyvárusok által kiadandó „Ifjusági könyvtár”, melyről már előlegesen nem akarjuk ugyan állítani, hogy minden igényeknek meg fog felelni, mert minőségéről csak megjelenése után fogunk szólhatni, de mely minden esetre nagy mértékben megérdemli a közönség figyelmét, mert a vállalat a közönség általi pártfogása esetére, alkalmasint a szűk terü 12 kötetnél tovább terjedve irodalmunkban hézagot pótlánd. Tartalmát illetőleg minden esetre kedves előzül vehetjük, hogy a vállalatot b. Ötvös József, és Fáy András ajánlásaikra találják érdemesnek. Különben azt is tudjuk, hogy Emilia is közreműködend e vállalat célszerűségének előmozdítására, kit finom tapintat, nevelési gyakorlat és benső hajlama hivatottá tesznek nemcsak ezen vállalat mellett, hanem általában a nevelés terén a közügynek igen érdemes szolgálatokat tehetni. Az előfizetés ideje május 30-ával lejár.

— Kulini Nagy Benő és Sárváry Elek előfizetést hirdetnek „Magyar- és Erdélyország hírneves leányai élet- és jellemrajzára”. A legalább 20 nyomtatott ivet tevő munka előfizetési ára fűzve 2 ft., diszkötésben 3 forint leend, mely június 1-ső napjáig Debrecenbe küldendő. Hasonló vállalatot indít meg Remella Gusztáv: „Multunk hölgyei” cím alatt regényes kronika modorában. Hazánk történeti nevű hölgyeinek lelkes tetteit nem lehet eléggé olvasni, és azért hisszük, hogy mind a két vállalat a közönség meleg részvételben részesülend.

— Kövér Lajos, 8 év óta a szinpadon kisebb nagyobb szerencsével előadott színműveit összegyűjti, és egy négy kötetes színműtárban kiadja, mely 15 színművet foglal magában és legfeljebb f. é. augusztus 20-án meg fog jelenlenni. Kövér Lajos, Temes megyének szülöttje, itt töltötte

gyermekévcit, és itt lépett legelőször a közpályára. Mi természetesebb, mint hogy leginkább ezen vidéknek mutassa be munkálkodásának eredményét, és hogy itt találjon melegebb részvétet. A színműtár megrendelési ára 3 uj forint, minél fogva egy-egy kötetért 75 ujkr. következőleg egy-egy színműért 20 ujkr. esik. Ez mindenestre oly ár, melyről azt mondhatni, hogy ily olcsó első kiadás még tán egész Európában sem volt. A megrendelőkre az is előnyös, hogy a könyvek díját a mű átvételekor fizethetik. A megrendelések f. é. június 5-éig fogadtatnak.

— Beküldetett szerkesztőségünkhez: „Az új iparrendtartás.“ Népszerűen magyarázta Kun hegyi Kamill; kiadta Burger Zs. Szegeden. Napjainkban igen hasznos kézikönyv. „Délno“ regény, oroszul írta Vonliarliarsky, fordította Sárvány Elek, kiadta Csáthly és társa Debrecenben. — A nevezett kiadó egy másik vállalata még inkább vonja magára figyelmünket, értjük Beranger dalait, Szász Károly, Illésy György és mások fordítása szerint. Az első füzetre — mely párhuzamos francia és magyar szöveget hozand — 50 ujkr. árral nyitattik előfizetés. Ajánlásul csak annyit említünk, hogy Beranger a francia Petőfi, kívánságunk pedig az, hogy a kiadó ur 3 füzetrel be ne érjen, hanem igyekezzék az egész Berangert a magyar olvasó közönség kezébe juttatni.

— Pécselt Bánffy Miklós szerkesztése mellett „Pécsi Lapok“ című közlöny indul meg, hetenkint két számmal. Debrecenben pedig Prépost István „Debreceni Közlöny“ című, július 1-től hetenkint kétszer megjelenő szépirodalmi, kereskedelmi, ipar s gazdasági lapot fog kiadni.

Temesvári újdonságok.

* A temesvári csász. kir. gazdasági egyesület június 4-én tartandja közgyűlését, melyben még egyszer, és tán utoljára, kerülend szönyegre azon kérdés, vajjon fenálljon-e az egylet, vagy feloszlatassék. Sokesevics báró kormányzó ő excellentiája a tartomány valamennyi birtokosaihoz felszólítást intézett, hogy az egylet tagjaivá irassák be magukat. A felszólítás eredményéről még korán volna szólni, annyi azonban említendő, hogy a cs. kir. állami vasutársaság késznek nyilatkozott a temesvári cs. kir. gazdasági egyletet évenkénti 200 forinttal támogatni.

* A temesi Bánságra kinevezett birodalmi tanácsosok: báró Nicolics János, és Mocsonyi András ezen hivatásukat el nem fogadták.

* A cs. kir. állami vasutársaság egy honfi azon felszólítására, miszerint mint a Bánság legnagyobb földbirtokosa hozzájáruljon a magyar akadémia céljainak előmozdítására, azt válaszolá a bécsi igazgató tanács, miszerint át nem vállalhatná a felelősséget részvényeseinek irányában a tőkék ily célra fordításáért, azonban ha az akadémia ezentul irodalmi vagy más tárgyak hozatalát szükségelné, a vasutársaság szívesen részesíti az akademiát minden lehetséges szállítmányi kedvezményekben.

* A május 6-án tartott bál alkalmával lefolyt kisoroslásnál következő sorsszámok lettek nyertések: 3, 4, 12, 13, 18, 20, 32, 48, 50, 68, 92, 93, 110, 114, 129, 136, 140, 154, 161, 164, 180, 210, 236, 242, 253, 264, 271, 273, 291, 292, 302, 306, 314, 325, 335, 355, 364, 370, 380, 381, 392, 425, 434, 446, 448, 452, 458, 471, 479, 490, 498, 499, 503, 520, 527, 530, 539, 550, 552, 560, 570, 582, 612, 619, 620, 625, 629, 630, 636, 637, 640, 658, 672, 683, 708, 709, 712, 723, 724, 731, 734, 739, 755, 805, 806, 807, 809, 817, 825, 831, 842, 846, 850, 857, 859, 861, 865, 876, 882, 892, 897, 906, 912, 928, 957, 964, 984, 987, 990, 1007, 1018, 1020, 1027, 1039, 1041, 1043, 1054, 1058, 1059, 1070, 1082, 1088, 1095, 1113, 1123, 1138, 1155, 1160, 1175, 1183, 1191, 1247, 1254, 1264, 1280, 1269, 1297, 1298, 1305, 1306, 1307, 1309, 1310, 1314, 1335, 1348, 1351, 1378, 1382,

1385, 1398, 1400, 1422, 1430, 1433, 1441, 1448, 1452, 1464, 1480, 1494, 1521, 1522, 1524, 1528, 1548, 1549, 1562. A nyeremények kiváltására kitűzött 8 napi határidő ezennel megtoldatik még egy héttel, a mely tárgyak ezen idő alatt szerkesztőségünkben el nem vitetnek, a szűkalkodó horvátok javára oda ajándékozottaknak fognak tekintetni.

* Mult szerdán lépett fel színpadunkon először Nedelko György, a Troubadour némely részleteinek adatásakor, Luna gróf szerepében. A közönség nagyon kíváncsian várta a nevezett énekes legelső fellépését, és kellemesen érezte magát meglepetve az ujonc énekes fellépésének biztosága, és énekének szabatosága által, mely jó iskolára mutat. Ha Nadelko ur tanulmányul szorgalmat párosít, hangjának majd azon köszörműltetését szerzeni, mely nélkülözhetlen, hogy az ének kellemesen hasson a halgatóra. A kezdő énekest közönségünk igen buzditólag megtapsolta, és jelenet után 2—3-szor kihivta.

* Reményi Ede hétfőn (az az f. hó 7-én) városunkba érkezvén, hírnevének és művészetének tisztelői által tárt karokkal fogadtatott. Említettük mult számunkban, hogy a nyilvános fellépésre nem nyerhetett engedélyt; minthogy ez ügy azonban írásbeli folyamodvány útján tárgyalatott, Reményi személyes közbejárása által jobb sikert reménylett. Másnap a kormányzó ur ő excellentiájánál tett tiszteletgést, és jótékonyági hangversenyre kért engedélyt, de a már hozott határozatot nem másíthatta meg. Habár a nagy közönség nem hallhatta Reményi varázs hegedűjét, magánkörökben még is bámulhattuk ritka művészetét, a mely is lelkes tisztelőket csoportosított a kedves vendég-hazánkfa körül. A Temesvárt töltött órák emlékére tisztelői Reményinek értékes ezüstpohárral határozta kedveskedni, melynek művészi elkészítésére már is megtörténtek a lépések. De a tisztelet ezen jele nélkül is, megvagyunk győződve, Reményi kedves emlékében tartandja Temesvárt. Kedden este, tudomása sem levén a távirati uton történt meghívásról, Szegedre indult, hol másnap, az az szerdán 9-én hangversenyt adott, melynek fél jövedelmét a Szegeden felállítandó Dugonics-szoborra ajánlotta fel. Innét Erdélybe indul, hová már rég kapott meghívást.

* Reményinek itteni tartzkodása tisztelt olvasóinknak is fog élvezetet eredményezni. Nevezett művész hazánkfa t. i. egy tekintélyes magyar család körében hasonlíthatlan népdalaink és csárdásaink egynémelyikét eljátszván, ebből alkalmat vett igen érdekesen jellemezni a magyar zene sajátosságait, és hallgatóit gyakorlatilag figyelmeztetni a cigányzenészek ferdeségeinek káros befolyására nemzeti zenénkre. Ezen fő- és közérdekű tárgy Reményiben kétségkívül illetékes (tán illetékesebb mint Liszt) magyarázóra talált, ennél fogva igen örülünk Reményi azon ígéretének, hogy az e tárgy feletti nézeteit a közönség és a magyar zeneszerzők hasznára legközelebb a Delejtűben fogja fejtegetni.

* (Beküldetett.) A felebaráti szeretet érdekében édes kötelességet kell leróvnunk azon városunkban idegen magyar ifju nevében, ki az itteni irgalmas zárda kórházában egy hónapig tartó súlyos lábfájásban szenvedett. Megkeresttünk általa, hogy forró halálját nyilvánítsuk a tisztelt közönség előtt az igen tisztelendő zárda főnökei részére azon nemes lelkűségért, melylyel azon tisztelt atyák, ő iránta mint protestáns és egészen ösmeretlen idegen iránt, mind az orvoslás és ápolásban, mind pedig a kellő ellátásban azon idő alatt, még pedig minden díj elfogadása nélkül, teljesítettek. Találjanak a tisztelendő atyák jutalmat nemes öntudatukban, és minden jók elismerésében!

* Hetivásári árak május 11-én: Buza 4 ft., 3 ft. 80, 3 ft. 50 kr. — Kétszeres 3 ft. 40 kr. — Rozs 3 ft. — Árpa 1 ft. 90 kr. — Zab 1 ft. 40 kr. — Tengeri 2 ft. 60 kr. mérőnkint. — Szalma 2 ft. 50 kr. mászája.

HIRDETÉSEK.

6. sz.

Biztosítási jelentés.

(1-3)

Az alulirt igazgatóságnak ezennel van szerencséje jelenteni, hogy **Bandl testvér** urak által képviselt

Temesvári főügynökségét

a számára kijelölt működési területen ezentulra a jégbiztosítási osztály vezetésével is megbizta, s egyszersmind jégbiztosítási kötvények kiállítására felhatalmazta, ajánlván ezen képviselőjét a t. c. biztosító közönség figyelmébe s pártolásába.

Pesten, april hóban 1860.

Az első magyar általános biztosító társaság igazgatósága.

Vonatkozva a fenebbi hirdetményre, készséggel följajánljuk szolgálatunkat a t. c. közönségnek a következő biztosítások közvetítésére:

- a) **jégek ellen**, teljes kárpótlási jótállás mellett; továbbá
- b) **tüzek ellen**; ha villám által okoztatnának is, épületek, gyárak, gépek, készletek, butorzatok s barmokban sat., s végre
- c) **szállományok veszélye ellen**, vizen mint szárazon vagy vasuton.

Mély tisztelettel

Temesvár, april hóban 1860.

**Az első magyar általános biztosító társaság főügynöksége.
Bandl testvérek.**

9. sz.

A csász. kir. szabadalm. triesti

(2-3)

Riunione Adriatica di Sicurtà

(Ádriai biztosító társulat)

tíz millió forint kezességi alappal,

biztosít

JÉG-KÁROK ELLEN

jutányosan megállapított díjak, s teljes azonnali kártérítés mellett, — s elvállal, mint eddig 21 év óta:

Biztosításokat **tűzveszély ellen,állítás alatt lévő árukra**, valamint **életbiztosításokat is**, tőkékre *) életjáradékok, nyugdíjak, kiházasítási, vagy katona váltsági öszvegekre.

Az alábbirt ügynökségnél, valamint az egész ország minden nevezetesebb helyein felállított ügynökségnél, minden felvilágosítás készséggel adatik, alaprajzok **ingyen** szolgáltatnak, s a biztosítások a **legjutányosabb díjak** mellett eszközöltetnek. Temesvár, május hóban 1860.

Stein Imre és társa,

Józsefváros 22. szám Béga bal során.

***) Például:**

Ha valaki, halála esetére hozzátartozandóinak **100 ftnyi** tőkét biztosítani kívánna, ugy befizetnie kellene **évenként**:

35 éves korban csak	2 ft. 57 kr.	50 éves korban csak	4 ft. 35 kr.
40 " " "	2 " 99 "	55 " " "	5 " 55 "
45 " " "	3 " 62 "	60 " " "	7 " 7 "

A hány száz forintot már most valaki biztosít, ugyanannyiszor fizeti, a fentebbi, korának megfelelő díjat, mely azonban fél- vagy negyedévi részletekben is lefizethető.